

Uz sākumlapu>Ģimenes lietas un mantojums>Mantojums>Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi
Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi

Slovākija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē? Jā, ir atsevišķas mantas kategorijas, kam piemēro īpašu režīmu saskaņā ar 30. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regulā (ES) Nr. 650/2012 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi. Slovākija ir informējusi Komisiju par šīm mantas kategorijām un par paziņošanas laikā spēkā esošajiem tiesību aktiem. Šajā dokumentā ir izklāstīti pašreiz spēkā esošie noteikumi.

Noteikumi par īpašajiem režīmiem ir sakārtoti pēc mantojamās mantas kategorijas.

A. Lauksaimniecības un meža zeme

Grozītā Likuma Nr. 180/1995 par noteikumiem zemes īpašumtiesību noregulējuma pasākumiem 23. pants

1. Ja šajā likumā nav noteikts citādi, ar tiesisku aktu vai tiesas spriedumu par līdžīpašuma noregulējumu, vai tiesas spriedumu par mantošanu nedrīkst pastāvošu 21. panta 1. punktā minētā tipa zemes īpašumu sadalīt tā, ka rezultātā lauksaimniecības zemes gabala platība ir mazāka nekā 2000 m² vai meža zemes gabala platība ir mazāka nekā 5000 m².

2. Ja mantinieki nenoregulē 21. panta 1. punktā minētā tipa zemes īpašuma mantošanu atbilstoši 1. punktā izklāstītajiem nosacījumiem vai ja šo nosacījumu ievērošanas rezultātā tiesa nevar apstiprināt katra mantinieka mantojuma daļu, tiesa lemj par to, ka zemes īpašumu saņem tie mantinieki, kuriem ir vislabākās iespējas to pārvaldīt. Tiesa arī lemj par šo mantinieku pienākumu vienoties ar pārējiem mantiniekiem.

4. Mantinieki 3. punktā minēto paziņojumu noformē rakstiski, un tas nav atsaucams.

6. Ja mantošana noregulēta saskaņā ar 2. un 3. punktu, mantinieku prasījumu noilguma periods ir 10 gadi. Reģistrējot parādnieka īpašumtiesības, šī zeme tiek apķīlāta par labu kredītoram, lai šādus prasījumus nodrošinātu; tiesību aktos noteikta vecākas ķīlas prioritāte nav spēkā. Kredītoram ir pirmpirkuma tiesības attiecībā uz apķīlāto zemi.

7. Ja tiesa ir lēmusi par līdžīpašuma noregulējumu, arī uz līdžīpašnieku vienošanos attiecināmi 2.–5. punktā minētie nosacījumi.

B. Zemes īpašuma kopība

Grozītā Likuma Nr. 97/2013 par zemes īpašuma kopību 8. pants

1. Šajā likumā termins “nekustamais kopīpašums” apzīmē vienu nekustamu īpašumu, kas sastāv no vairākiem zemes gabaliem. **Nekustamais kopīpašums ir nedalāms**, izņemot 2. punktā minētos gadījumus (piezīme: minētajā punktā nav norādīta mantošana, tātad mantošanas gadījumā izņēmumu nepiemēro). Kopīpašuma tiesības uz nekustamo kopīpašumu nevar izbeigt un noregulēt saskaņā ar vispārīgajiem (Civilkodeksa) noteikumiem par līdžīpašuma izbeigšanu un noregulēšanu.

C. Dzīvokļa nomāšana un dzīvokļu kooperatīva dalībnieka daļas pārņemšana

Civilkodeksa (Likums Nr. 40/1964, *Občiansky zákonník*) 706. un 707. pants

Nomas tiesības netiek pārņemtas mantošanas ceļā. Pēc pieprasījuma notārs tikai izdod apstiprinājumu par attiecīgajiem mantiniekiem Civilkodeksa 706. panta piemērošanai. Savukārt dalībnieka daļa ir uzskatāma par mantu, un tādējādi tā ir mantojama atbilstoši mantinieku tiesībām.

Civilkodeksa 706. pants:

1. Ja nomnieks ir miris un tā laulātajai personai nav dzīvokļa līdznomnieka statusa, tad mirušās personas bērni, mazbērni, vecāki, brāļi, māsa, znots un vedekla, kas personas nāves dienā dzīvojuši kopīgā mājāsaimniecībā ar mirušo un kam nav savu dzīvokļu, kļūst par nomniekiem (līdznomniekiem). Par nomniekiem (līdznomniekiem) kļūst arī personas, kas rūpējušās par kopīgo mājāsaimniecību ar mirušo nomnieku vai ko mirušais nomnieks uzturējis, ja vien šīs personas ar mirušo dzīvojušas kopīgā mājāsaimniecībā vismaz trīs gadus pirms tā nāves un tām nav savu dzīvokļu.

2. (...)

3. Ja dzīvokļu kooperatīvā ietilpstoša dzīvokļa nomnieks ir miris un tā laulātajai personai nav dzīvokļa līdznomnieka statusa, **līdz ar nomnieka nāvi viņa kooperatīva dalībnieka statusu un dzīvokļa nomas tiesības pārņem tas mantinieks, kurš mantojis kooperatīva dalībnieka daļu.**

Civilkodeksa 707. pants:

1. Ja mirst viens no laulātajiem, kas bijuši dzīvokļa līdznomnieki, pārdzīvojušais laulātais kļūst par vienīgo nomnieku.

2. Ja šāds dzīvoklis ietilpst kooperatīvā, laulāto līdznomnieku statuss attiecībā uz šo dzīvokli izbeidzas līdz ar kāda no laulātajiem nāvi. Ja kooperatīvā ietilpstoša dzīvokļa īpašumtiesības iegūtas laulības laikā, **pārdzīvojušais laulātais saglabā daļību kooperatīvā un ir dalībnieka daļas īpašnieks; tiesa šo apstākli ņem vērā, iztiesājot mantojuma lietu.** Ja mirst laulātais, kas kooperatīvā ietilpstoša dzīvokļa īpašumtiesības ieguvis pirms stāšanās laulībā, **līdz ar šā laulātā nāvi viņa kooperatīva dalībnieka statusu un kooperatīva dzīvokļa nomas tiesības pārņem tas mantinieks, kurš mantojis kooperatīva dalībnieka daļu.**

Ja mirušajam bijušas nomas tiesības uz vairākiem dzīvokļiem, viņa dalībnieka statusu var pārņemt vairāki mantinieki.

3. Ja mirst kāds no līdznomniekiem, tā tiesības pārņem pārējie līdznomnieki.

D. Līdzdalība privātā sabiedrībā ar ierobežotu atbildību

Grozītā Likuma Nr. 513/1991 116. un 117. pants — ja mirušais miris pēc 1992. gada 1. janvāra

Komerckodeksa (*Obchodný zákonník*) 116. pants:

1. (...)

2. Līdzdalība sabiedrībā ir mantojama. **Ja sabiedrība nav viena īpašnieka sabiedrība, tās statūtos var noteikt, ka līdzdalība nav mantojama.** Mantinieks, kas nav sabiedrības vienīgais īpašnieks, var prasīt, lai viņa līdzdalība tiktu atsaukta, ja no mantinieka nevar taisnīgi sagaidīt, ka tas kļūst par sabiedrības biedru (...).

Komerckodeksa 117. pants:

1. Līdzdalību var sadalīt tikai tad, ja tā tiek pārrakstīta vai nodota sabiedrības biedra mantiniekam vai tiesību pārmantotājam. Līdzdalības sadalīšanai ir jāsaņem apstiprinājums kopsapulcē.

2. Statūtos var noteikt, ka līdzdalība nav sadalāma.

3. Sadalot līdzdalību, ir jāsaglabā 109. panta 1. punktā noteiktais ieguldījuma apmērs (sabiedrības biedra ieguldījuma minimālais apmērs ir 750 EUR).

E. Mirušas personas darba alga

Grozītā Darba kodeksa (Likums Nr. 311/2001, *Zákonník práce*) 35. pants

Ja īpašos tiesību aktos nav noteikts citādi, darba ņēmēja finansiālās tiesības līdz ar viņa nāvi nebeidzas. Darba ņēmēja tiesības uz darba algu apmērā līdz četrām darba ņēmēja vidējām mēnešalgām pārņem mirušā darba ņēmēja laulātais, bērni un vecāki, ja tie ir dzīvojuši darba ņēmēja mājsaimniecībā tā nāves brīdī. **Ja šādu personu nav, tiesības uz darba algu ir mantojamas.**

F. Pensijas

(1) Grozītā Likuma Nr. 650/2004 par papildpensiju shēmām 21. pants

Tāda shēmas dalībnieka personīgais uzkrājums, kas saņēmis pagaidu papildpensiju kā vecuma pensiju vai pagaidu papildpensiju kā izdienas pensiju, ir mantojams, ja mirušais shēmas dalībnieks, kas saņēmis pagaidu papildpensiju kā vecuma pensiju vai kā izdienas pensiju, pensijas līgumā nav norādījis citu fizisku vai juridisku personu kā pārņēmēju, kuram izmaksājams uzkrājums šībrīža vērtībā.

(2) Grozītā Likuma Nr. 43/2004 par vecuma pensiju shēmām 40. un 40.a pants

40. pants

1. Ja mirusi persona, kas veikusi iemaksas vecuma pensiju shēmā, pārņēmējam, kuru iemaksu veicējs norādījis pensijas līgumā, ir tiesības saņemt summu, kas atbilst mirušās personas personīgā pensijas uzkrājuma apmēram dienā, kad pensiju sabiedrība uzzinājusi par iemaksu veicēja nāvi. No minētās summas atskaita Sociālās apdrošināšanas aģentūras (*Sociálna poisťovňa*) pieprasītās obligātās iemaksas, kas tikušas nepamatoti ieskaitītas mirušā kontā, kā arī pamatotas izmaksas, kuras radušās pensiju sabiedrībai saistībā ar šīs summas izmaksāšanu skaidrā naudā vai tās pārskaitīšanu uz valsti, kas nav eurozonas dalībniece, bet tai pieskaita obligātās iemaksas, kas vēl sagaidāmas no Sociālās apdrošināšanas aģentūras. **Ja iemaksu veicējs pensijas līgumā nav norādījis pārņēmēju vai ja pārņēmēja nav, šie aktīvi ir mantojami.**

2. Pārņēmējam nav tiesību saņemt 1. punktā minēto summu, ja galīgā tiesas spriedumā ir konstatēts, ka šī persona ir tieši izraisījusi iemaksu veicēja nāvi.

40.a pants

1. Ja miris mūža pensijas saņēmējs, pārņēmējam, kuru pensijas saņēmējs norādījis pensijas apdrošināšanas līgumā, ir tiesības saņemt summu, kas paredzēta 32. panta 2. punktā, vai vienreizēju pabalstu, kas paredzēts 46.g panta 5. punktā, tādā apmērā, kāds ir spēkā dienā, kad apdrošinātājs uzzinājis par saņēmēja nāvi. Ja pensijas saņēmējs pensijas apdrošināšanas līgumā nav norādījis pārņēmēju vai ja pārņēmēja nav, pirmajā teikumā minētā summa ir mantojama.

2. Pārņēmējam, kas minēts 1. punktā, nav tiesību saņemt 32. panta 2. punktā minēto summu vai 46.g panta 5. punktā paredzēto vienreizējo pabalstu, ja galīgā tiesas spriedumā ir konstatēts, ka šī persona ir tieši izraisījusi pensijas saņēmēja nāvi.

Grozītā Likuma Nr. 461/2003 par sociālo nodrošinājumu 118. pants

1. Ja fiziska persona, kas bijusi tiesīga uz pabalstu, pēc pabalsta tiesību un pabalsta izmaksas pieprasīšanas mirst, šīs personas tiesības uz pabalsta summu, kas tai pienākusies nāves dienā, secīgi pārņem personas laulātais, bērni un vecāki.

2. Ja fiziska persona bijusi tiesīga uz slimības pabalstu, pabalstu traumas gadījumā, rehabilitācijas pabalstu, pārkvalifikācijas pabalstu, garantiju apdrošināšanas atlīdzību vai bezdarba pabalstu, bet ir mirusi un pirms nāves nav pieprasījusi pabalsta tiesības, šīs personas tiesības uz pabalsta summu, kas tai pienākusies nāves dienā, secīgi pārņem personas laulātais, bērni un vecāki.

3. Ja pabalsts piešķirts pirms tādas fiziskas personas nāves, kura bijusi tiesīga uz pabalstu un tā izmaksu, summas, kas tai pienākušās un nav bijušas izmaksātas līdz personas nāves dienai, izmaksā 1. punktā (pirmajā teikumā) uzskaitītajām fiziskajām personām.

4. Tiesības, ko pārņem 1.–3. punktā minētās fiziskās personas, nav mantojamas; **tās ir mantojamas gadījumā, ja šādu fizisku personu nav.**

5. Ja nav fizisku personu, kas iegūtu tiesības uz pabalstiem saskaņā ar 1.–4. punktu, šie pabalsti ir uzskatāmi par citiem ieņēmumiem fondos, no kuriem tie būtu bijuši maksājami.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Jā. Cilvēkam ir tiesības norādīt personas, kas pēc tā nāves saņem mantu likumisko mantinieku vietā (piemēram, papildpensijas līgumā), un attiecībā uz īpašām mantas kategorijām tiesību akti nosaka, kā manta atsavināma pēc personas nāves (piemēram, zemes īpašumtiesību noregulējuma pasākumi, sociālo pabalstu noteikumi).

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Attiecībā uz nekustamo īpašumu — ja mantošanas procedūrā netiek ievēroti noteikumi, kas izklāstīti atbildē uz 1. jautājumu, iestāde, kura atbild par zemesgrāmatu uzturēšanu, neregistrē jauniegūtās īpašumtiesības zemesgrāmatā.

Mantošanas procedūrās, kas norisinās Slovākijā, atbildē uz 1. jautājumu izklāstītos noteikumus atbilstoši tiesas norādījumiem piemēro notārs, kurš vada mantošanas procedūru. Procedūras beigās tiek izdots mantojuma rīkojums, un personas, kuras uzskata, ka tas neatbilst spēkā esošajiem īpašajiem režīmiem, var iesniegt pārsūdzību, lai iznākumu apstrīdētu.

Lapa atjaunināta: 19/07/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.